

5. 11. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

S paragrafy do hrobu, část I. - Co se bude pohřbívat?

V následujících čtyřech člancích se budeme věnovat problematice, která se jednoho dne určitě dotkne každého z nás, a to buď přímo nebo zprostředkovaně. Právní normy celkem přesně určují, co se děje s lidskými pozůstatky resp. mrtvým tělem nebo jeho částmi a jak s nimi nakládat a další věci, jež se týkají pohřbívání.

Dne 29.6.2001 byl schválen zákon č. [256/2001](#) Sb. o pohřbívání (dále jen „zákon“), jež nabude účinnosti 1.1.2002.

V následujících čtyřech člancích se budeme věnovat problematice, která se jednoho dne určitě dotkne každého z nás, a to buď přímo nebo zprostředkovaně. Právní normy celkem přesně určují, co se děje s lidskými pozůstatky resp. mrtvým tělem nebo jeho částmi a jak s nimi nakládat a další věci, jež se týkají pohřbívání.

Dne 29.6.2001 byl schválen zákon č. [256/2001](#) Sb. o pohřbívání (dále jen „zákon“), jež nabude účinnosti 1.1.2002. Předmět úpravy zákona je stanovení podmínek pro zacházení s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky, práva a povinnosti související s provozováním pohřební služby, prováděním balzamací a konzervací lidských pozůstatků a s provozováním krematorií a pohřebišť.

O tom, že přijatý zákon není úplně bez chyb svědčí i to, že parlamentem v současné době prochází návrh zákona novelizující ještě neúčinný zákon o pohřbívání. Hlavním kamenem úrazu ve stávajícím zákoně, který pravděpodobně bude novelizován, je otázka, co se vůbec má pohřbívat.

Ve stávajícím znění zákona se uvádí, že lidskými pozůstatky jsou mrtvé lidské tělo, jeho části nebo plod po potratu do pohřbení, pokud nejsou za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem použity pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům a zpopelněny ve spalovně zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu. Uvedené znění zákona v případě, že by vstoupilo v účinnost znamenalo, že by se plod po potratu měl pohřbívat, což je minimálně z morálního hlediska, necitlivé. Vedle výše uvedené necitlivosti, je tato navrhovaná úprava v zákoně i v rozporu se stávající právní úpravou týkající se nakládání s plodem.

Dle vyhlášky MZ ČR č. 11/1988 se potratem rozumí ukončení těhotenství ženy, při němž

- a) plod neprojevuje ani jednu ze známek života a jeho porodní hmotnost je nižší než 1000 g a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 28 týdnů,
- b) plod projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnost nižší než 500 g, ale nepřezije 24 hodin po porodu,
- c) z dělohy ženy bylo vyňato plodové vejce bez plodu, anebo těhotenská sliznice.

Potratem se rozumí též ukončení mimoděložního těhotenství anebo umělé přerušování těhotenství provedené podle zvláštních předpisů.

Důvodová zpráva předkladatelů návrhu novely zákona správně uvádí, že definováním plodu po potratu jako lidským pozůstatkem v zákoně a současným zrušením předpisu, který umožňoval zpopelnění potraceného plodu ve spalovně zdravotnického zařízení, vzniká oprávněná obava ze

zákonné povinnosti tyto definované lidské pozůstatky pohřbívat, tzn. uložit do hrobu nebo hrobky na veřejném pohřebišti nebo zpopelnit v krematoriu.

Pohřbít potracený plod, není-li nijak registrován v úmrtní matrice, resp. knize úmrtí, je prakticky neproveditelné. V úvahu je nutno vzít i etickou nepřijatelnost takového aktu.

Ani v případě narození mrtvého dítěte, které se řídí matričními předpisy a je v tomto případě vystavován úmrtní list, není v praxi realizován pohřeb a mrtvé novorozeně je po pitvě zjišťující příčinu úmrtí většinou zpopelněno ve spalovně zdravotnického zařízení.

Pohřební ústav Hl.města Prahy například v posledních deseti letech nezaregistroval jedinou žádost o pohřbení mrtvé narozeného dítěte.

Novela by tedy přinesla změnu v části týkající se vymezení lidských pozůstatků určených k pohřbení. Nová definice lidských pozůstatků by tedy zněla: lidskými pozůstatky se rozumí mrtvé lidské tělo nebo jeho části do pohřbení, pokud nejsou za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem použity pro potřeby lékařské vědy, výzkumu nebo k výukovým účelům a zpopelněny ve spalovně zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu.

Ani v případě, že bude novela přijata v navrhovaném znění, není zcela jasné, co přesně lze pohřbívat, protože definice lidské tělo nebo jeho části umožňuje celkem absurdní výklad toho, co lze pohřbít. Asi se tedy pravděpodobně dočkáme dalších úprav zákona, která jasně stanoví jaké části těla se pohřbívají a které nikoliv.

V případě přijetí novely, tak nebude možné pohřbívat potracený plod (což nešlo ani doposud). Proto vláda ve svém vyjádření k novele zákona navrhla, aby byl novelou do zákona vnesen mechanismus umožňující pohřbít potracený plod v případě, že si pohřbení potraceného plodu „pozůstali“ vyžádají, jakož i úprava možnosti spalovat potracené plody ve spalovnách zdravotnických zařízení, pokud nebudou vyžádány k pohřbení.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)